

SZERKESZTŐI IRODA:

Bemagyar-utca végén (Máriaffy-ház) a hóv a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:

Regész évre 16 frt v. 32 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona. Félévre 8 frt v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyilttéri cikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Unió.

Régi vágy teljesült akkor, mikor a mesterségesen elszakított tartomány egyesülése az Anyaországgal törvénybe foglaltott.

Ezen vágy teljesedését sokáig és sokan hátráltatták. A múlt század elejétől kezdve 1848-ig számos országgyűlési végzés és felirat sürgette Erdély visszacsatolását. Publicistikánkban első rangú helyet foglalnak el azok a munkák, melyek az Uniót egy jogtörténelmi, mint közjogi, valamint államtudományi szempontból alaposan megkölják. Utalok az 1715 évi 92, 1729 évi 7, 1732 évi 20, 1741 évi 18, 1792 évi 11 törvényekre, továbbá az 1764, 1825, 1830 és 1836-ki országgyűlés sérelmeire és végzéseire.

A bécsi kormány állhatatosan vonatkozott a nemzetnek ezen régi vágyát teljesíteni. Mindig kapott magyar embert a szakadás védelmezésére és mindig kerestek ürügyet arra, hogy az országgyűlések ohajait és végzéseit mellőzze. Sok ideig azzal tért ki, hogy Erdély rendit is meg kell ez ügyben halgattani. Ez ellen a pozsonyi rendek principialiter tiltakoztak a Kőlcseyek és Wesselényiek a közjogi és diplomatikai tudásnak egész fegyvertárával harcolva verték vissza mindig az aulikus tábor.

Vége is a 48-ki idő hatalmas szellemé a nemzetnek ezt a sérelmét orvosolta. A bécsi felfogásnak is eleget tett ez a nagy idő; a nemzeti akarat is teljesedésbe ment. Erdély rendi megállapították. Nyilatkozott egy a pozsonyi, mint a kolozsvári országgyűlés. A pozsonyi gyűlés a VII. t.-czikket hozta meg „Magyarország és Erdély egyesítéséről”; a kolozsvári országgyűlés az I. t.-czikket szölte: „Magyarország és Erdély egygyé alakulásáról”. Mindkét t.-cz-et szentesítette a király.

Mindazonáltal 1865 novemberben újra összehívatott az erdélyi országgyűlés Kolozsvárra s ez utabb végzést hozott az Unióról. Később az 1868 évi XLIII. t.-cz. végleges intézkedéseket tartalmaz „Magyarország és Erdély egyesítésének részletes szabályozásáról”.

Ha még fölemlitem, hogy Ő telése az erdélyi guberniumhoz 1867 június 20-án leiratot intézett, melyben az 1863—65 ki n.-szében tartó országgyűlés összes határozatait hatályon kívül helyezi: megfelletem azok kívánságának, kik netalán az Unió törvényes alapjait keresik.

A történelmi jog-alap épen olyan erős, mint a törvényes jogalap. A mo-hácsi vész idejéig Erdély épen olyan elszakított volt Magyarországnak, mint Heves vagy Szabolcs megye. A János és Ferdinánd királyok nagyváradi béke-kötése 1552-ben a beatus possidens aláért volt fektetve. Ki a mit bír, legyen az övé. Így szakadt ketté az ország. De úgy a békekötés szavai, mint később az 1595 évi 56, 1608 évi 19, 1613 évi 5, 1647 évi 20 t. cikkek bizonyítják, hogy a szakadás egyfelől csak ideiglenesnek tekintetett, másfelől, hogy a magyarországi rendek mindig fentartották a magyar korona jogát Erdély fölött.

I. Lipót is csak a magyar korona jogán tett kezét Erdélyre s bár önhatárolt kötötte, — mert autokrata volt — szerződését az erdélyi rendek-gyűlésnek, nem kérdőre meg eziránt a ma-gyarországi országgyűlést, de csak, azontul magyar király kötötte meg, s mint Magyarországhoz tartozó tarto-mányt. Ezt a szerződést a magyar ren-dek mindig sérelemnek tekintették a magyar alkotmány ellen s legerőtelje-sebben az 1792. évi országgyűlés nyi-ltatkozott ebben az irányban.

Egyébiránt nincs ok a vitatko-zásra. Az Unió egy közjogi és nemzet-közi tény. Ezen a tényen változtathat a magyar törvényhozás együtt a ko-

ronás királylyal, vagy változtathat a fegyver hatalma. Az első nem teszi, mert az országok nem szoktak öngyilkosságokat követni. A második-ról nincs most mit beszélni. Kemény dió lenne s a nagyzó szomszédnak sok jó foga beletörnék.

A fölött, hogy Erdély a magyar koronához tartozik, ma már nem is vitatkozik senki. Sok szóbeszéd foly oláh polgártársaink között azonban olyan cél-zattal, hogy Horvátország módjára Erdélynek is, talán országos, talán tarto-mányi autonómia legyen.

Mondjuk ki egyszer mindenkora, hogy az oláh polgárok egyrésztnek ezt a kívánságát sem a dynastia sem a magyar nemzet soha, semmi szín alatt teljesíteni nem fogja. Nincs olyan kép-zelhető politikai alakulás, hogy ez a kívánság, az illetékes tényezők által még csak tárgyalás alá is vétethessék. Magyarország saját létfeltételéről mon-dana le, ha beleegyeznék a törvény-hozási és kormányzási földarabolásba. Ilyen életveszélyes öncsonkítást józan nemzet nem visz véghez; már pedig oláh polgártársaink megfontolhatnák, hogy a magyar nemzet sem áll csupa futó bolondokból.

Épen miként a törvényes állami függetlenség, épen úgy a törvé-nyes állami Egy ség is, a hazafiság-nak minden vitát kizáró alkateleme. Az a honpolgár, a ki akár az egyik, akár a másik ellen tör: egyszerűen rossz hazafi. Mert, hogy miképpen kor-mányzottassék egy ország s milyen irányu törvények alkotassanak a be-álló szükségek pótlására: e fölött le-hetnek és vannak eltérő vélemények. De a fölött, hogy legyen-e az ország-nak történelmi existenciája, nem is lehet, nem is szabad vitázni, mert a ki ezt kétségbe vonja, az a hazánk ellensége.

Jól tennék tehát oláh polgártár-saink, ha az Unió törvénybe ígtatásá-nak ötvenéves fordulóját egy józan irányu politika kezdeményezésére használnák fel. Legyenek hazafiak. Sa-ját hazájukat ne akarják darabokra tépni s ezzel meggyöngíteni. Csak nem vonják kétségbe azt az igazságot, hogy minden jó polgárnak kötelessége azt az államot, melyben él, vagyonban és szellemben erősíteni?

Ha magasabb ethikai színvonalra emelkedni nem akarnak: gondoljanak az egyszerű kétszer-kettőre. A kor-mányzásilag és törvényhozásilag külön váló Erdély vajjon miként és miből fedezné a beállott és le nem szállítható állami szükségeket? Hiszen az anya-ország milliókat fizet rá a jobbkezésre. Ezt a pénzt a kulturiga nem fogná pótolni.

Sulyos tévedés, rólunk magyarok-ról azt hinni, hogy az elmérgesedett pártélet olyan táborokra osztott, melyek egyetlen pontnál sem áthidalha-tók. Fölvilágosíthatom oláh polgártár-sainkat, hogy a politikailag szétmar-czangolt magyar fajt sok drága ka-pocs fűzi össze. E kapcsok közül egyik sem fog elrozsdásodni, vagy kettépat-tani soha.

Ilyen kapocs köztünk az Unió kérdése is. Nem találnak olyan mű-vélt magyar emberre, a ki hazánk egy-ségének megbontásához segéd kezét nyújtana. Sem most, sem a jövődö-ben. Légyáraitak mire építik tehát? Azt vélik talán, hogy ebben az or-szágbán a magyar faj egységes akar-at-ereje ellenében jöhet létre fontos po-litikai és közjogi alakulás? Ki csinálná azt meg, mikor tíz millió magyar em-ber — mert hiszen Magyarországon a németek nem száznak, hanem magya-rok! — vállat vállhoz vet?

Legyenek azzal tisztában, hogy a ma-gyar ember, ámbár ugyancsak hajba va-gyunk kapva, nem gyűlöli annyira egy-mást, mint a mennyire hazáját sze-reti. Ha nem hisznek érzelmeinknek, hát bizzanak egy kissé államfentartó-ösztöneinkben. Mutassanak föl egy má-

sodik példát valamely kis nemzetről, mely olyan hosszasan és annyi vi-szontagság között élt, küzdött, leha-nyatlott és ismét felújult volna. Ugy-e nincs ilyen? No hát nyugodjanak meg a változhatatlanban; mert a magyar faj életöztöne épen olyan szívós, mint a természeti törvények ereje.

Bartha Miklós.

Politikai hírek.

Magyarország nem állam. A mi drága-latos osztrájinak nem mulasztanak el egyet len alkalmat sem, hogy kimutasák ellentűk gyűlöletüket. Az osztrák delegáció tegnapi ülésén egy Kiemann nevű ura többek közt azt mondta, hogy ő nem akarja tűrni, hogy a közös kormány előterjesztéseiben a monarchia „két államról van szó. Szerinte csak a „ma-gyar korona országairól”, és a „Reichsrath-ban képviselt országokról”, vagy a „birodalom két feléről” volna szabad beszélni. Ő nem ismeri el Magyarországot „államnak”, hanem csak afféle birodalmi félnek. Termé-szetes, hogy az a közös kormány, melynek tagjai — a magyar Kállayt beleértve — az oláh irredentizma üzemek védelmét a dele-gációban hallgatag megtűrik, ez ellen sem szólal fel. De Kiemann ur tovább is megy. Kijelenti, hogy ha Magyarország a vámközös-séget megszünteti, akkor az osztrákok nem fogják tovább elismerni az u-gyvezetett pragmatikus közössé-gyeket, melyek ugys csak terhe-ket rónak rájuk.

A bácsalmási választás. A bácsalmási választókörletben, melynek mandátuma Sis-kovics Tamás halálával üresedett meg, ma volt az új képviselőválasztás. A szabadelvű pártnak Latinovics Géza, a függetlenségi pártnak Szederkényi Nándor volt a jelöltje. 403 szótöbbséggel Latinovics lett megválasztva.

Üzletek az egyházban.

Válasz Szász Domokosnak*)

Kissé későn jövök válaszzal a Bp. H. május 7-ki számában megjelent, engemet érdeklő sorokra. Okaim magán természetiek; egyenesen a dologra térek.

Szász Domokost meglámadják az egy-házi pénzzelkeltőtt bérze játéktért és a szen-vedett veszteségeikért. A helyett, hogy ezek-ről adna számot, átvisszi a szót azon küzde-lemrre, melyet N. Enyed és Kolozsvár a theol. akadémiáért vívtak. Mert itt találkozik Ko-vács Gyulával és velem, kikre rá akarja bi-zonyítani, hogy mi írjuk és befolyásoljuk a támadó cikkeket ellene. Mi pedig neki sze-mélyes ellenségei vagyunk, mert az ő befo-lyásolása fosztották meg akkor viselt hivat-laikról 1873-ban rokonainkat, testvéreinket.

Szász Domokos számol arra, hogy egy negyedszázad alatt sokat elfelednek az embe-rök s nagy vakmerőséggel 1873 után szen-vedett vagyon veszteségeket az 1873 előtti gazdálkodásra akar áthárítani.

Szó szerint ezeket írja a püspök test-véremről és rólam a Bp. H.-ban. „Az enyedi kollegium hűtlen kezelése miatt el-mozdított gazdájának, Szabó Ferencnek még életben lévő testvére Szabó Sámuel anonim cikkekből évek óta folytatja ellenem a fék-telen hajszát”.

Hát főtiszteltetű püspök ur! A Szabó Ferenc kárterítési pöre 25 év óta foly, főtiszteltetű gondoskodott róla, hogy be ne végződhessék. Pedig az enyedi kollegium rég félben akarta hagyni, csak megújított igaz-gató-tanácsi rendeltetve folytatja. Most Szabó Ferenc örökösei, — kik között én nem va-gyok — állanak a kollegiummal szembe; 6—7 ezer frtot követelnek a kollegiumon s a perköltségek mindkét részről, máris jóval többre rúgnak.

Főtiszteltetű felassza sirjából a nyolcz éves halottat, hogy hűtlenségi váddal illesse és beszennyezze tisztá emléket, mely mellett tanubizonyosság egész Enyed társa-dalma, hol 70 éves koráig sok anyagi gond-al élt, miután összes vagyonát Enyed 1849-iki pusztulásakor elvesztette. Kénytelen vagyok emiatt Szász Domokost sajtóperrel szorongatni, hogy általános gyanúsítás helyett bizonyítson.

A Bethlen-kollegium vagyonának meg-károsító köztudat és hivatalos bizonyosságok szerint Bogdán Lajos gazda-gondnok, Bíró Miklós kollegiumi ügyvéd és Kiss Károly pénztárnok voltak.

Kiss Károly 10,000 frtot sikkasztott (1878 közgy. jkv. 41); Bogdán Lajos nagy-mennyiségű főtanodai pénzt kezelt magánál, anélkül, hogy pénztárba adta volna, (1878 kgy. jkv. 73 sz.) A Bethlen-kollegium 200,000 frton felüli összeget vesztett el Bogdán kezén, Bíró Miklós ügyvéd ezerekre menő kolle-

giumi pénzt költött el, melyeket felszedett és magánál tartott. (1881 kgy. jkv. 56.)

Egykoru adatok bizonyítják, hogy 1874 től 80-ig, míg a Bethlen-kollegium va-gyoni ügyeit Bogdáné kezelte, 260,000 frt vesztett el, mely ma kamataival együtt ki-tenne legalább félmilliót. Ez a theologiai akadémia átköltöztetéséért folytatott Szász Domokos féle harcok ára.

Két évvel ezelőtt megszüntette a püspök indíványja az enyedi theol. akadémiát (1896 közgy. jkv. 31 sz.). Egy év múlva elvesznek a Bethlen-kollegium alapítványából egye-lőre évi 1882 frtot, melyből a kolozsvári u. n. fakultás theologus hallgatóinak 15 ösz-töndij adatik (1897 jkv. 25.)

A nagy közönség jóformán észre sem vette, hogy az országos törvénnyel védett fejedelmi Bethlen alapítvány ekként meg-csorbítottatik, Szász D. fakultása javára?

Valóban Szász D. azon állítása, hogy „az ő gyűjtögetéséből a kolozsvári fakultás egész alapja létrejött”. A fakultást most több mint 200 ezer frt adósság terheli és 40 ezer frtot kitevő évi költségvetését nagy részben más célokra rendelt egyházi ala-pok (államsegély, Baldácsy-alap stb.) jöve-delmeiből fedezi.

Nem áll végre Szász D. ezen állítása: „En több mint két év óta semmiféle pénz-ügyi műveletekkel nem foglalkozom.” Ezen időre három új alkotása esik:

1. Elzálogosította 1874. január havá-ban a deési takarékpénztár közvetítésével az egyháznaknak fekvő birtokra kiadott köl-csön kötvényeit, 1 millió frt értékben felül és ezekre kapott, Budapesten a vidéki ta-karékpénztárak központi bankjától 500 ezer frtot. Ezzel az összeggel váltotta vissza azt a 8 féle értékpapírt, melyen gróf Bethlen Bálinték hivatalos vizsgáló bizottsága 220 ezer frt veszteséget mutatott ki (1897. közgy. jkv. 104 lap). Ezen elvesztett összeg most meghaladja a 300 ezer frtot, mely főként az egyházközösségek vagyonát sújtja.

2. Kezdték építeni adóssággal (80 ezer frt) „Kolozsvári Szeretetházat.” A vállalatot tetemes veszteség fenyegeti, sorsjegyei huzás-idejét már két ízben elhalasztották.

3. Legújabb alkotása „A kálvinista bank”. Azt hiszem semmi sem lesz belőle; szülötése előtt eláspörte a közvélemény.

— Ezen szemelvényekből megítélheti a t. közönség, én vagyok-e, miként a püspök rólam hirdeti, — „hamis hírek” terjesztője és „állásomhoz méltatlan magaviseletű,” avagy más?

Tenger a pénz, elmerül benne sok hajó: A gyöngye ember elve, jelleme.

Szabó Sámuel nyug. tanár.

Vér a temetőben.

Nagy-Vázsony, május 26.

Veszedelemes ribillió tört ki ma közsé-günkben egy sir exhumálása miatt. Tavaly járt erre egy Hämmer nevű ischli fiatalem-ber. Mint turista vágott megismerkedni a Balaton vidékével. Az uton vért hányt és harmadnapra a tüdővész megölte. Itt is te-mették el Nagy-Vázsonyban. Özvegy anyja, akinek egyetlen gyermeke volt, már rég el akarta szállíttatni holttestét, hogy ottan temettesse el és csakis azért várt mostanáig, mert a utazás kevésbé fáradszónak tartotta. Személyesen eljárt a belügyminisztériumban, hogy az exhumáláshoz a miniszteri engedélyt kieszakozzija, a mely a napokban azzal az utasítással érkezett meg a veszprémi megye-házba, hogy a megye a sir felbontásánál az egészségügyi hatóság által képviseltesse magát.

Ma kellett volna megtörténnie az ex-humálásnak. Sándorfi Miksa járási főorvos már reggel kint volt Nagy-Vázsonyban, hogy személyesen ügyeljen az ilyenkor szokásos formasságok szemmel tartására. De milyen meglepetés várt rá. A mint a közönségi jegyzővel és néhány csendőrről kiment a temetőbe, az utolsó választásokból jól ismert fanatikus la-kosság ott várta már őket a temetőben bot-tal, kaszával fölfegyverkezve és kijelentették, hogy a sirt felhányni nem engedik, mert a jég elveri községük határáit.

— Elevenen el nem megyünk innen! ordította a tömeg.

— Minden kenyerünk oda lesz. Máskor is elvihetik a holttestet.

A főorvos is, a jegyző is a legszelidebb szavakkal csitítani próbálta a tömeget, de az vak dühében nem tágitott. Nem használt a csendőrök fenyegetése sem. Ekkor a jegyző sietve a káplánért szaladt, a ki két év előtt meglehetősen értett a nép nyelvén és a vallás szent szavaival magyarázgatja a néppel, hogy ne higgyenek a bujtatóknak. Bajt, a mese az egész, akár csak az, hogy a péjeki nap szerencsétlenséget hoz. De erre a parasztság még nagyobb dühbe jött és agyon akarták verni, úgy, hogy a lelkész csak nagynehezen menekülhetett ki a községből.

A hatóság emberei erre eltávoztak a temetőből és a járási főorvos hosszabb táv-

iratban az alispánnal tudatta a történetet és meg csendőröket kért. Egy órával később Kleizár központi főszolgabíró tizenöt csend-őrrrel Nagy-Vázsonyban termelt. Ott már szörnyű izgatottság uralkodott. A főszolgabíró előbb szép szóval, majd erőlesen csejtötte a tömeget, de az sem használt. Majd a csend-őrök vetették magukat közbe és fölcsúszára szölitötták a tömeget. A nép a szuronyok látásától vészemet kapott és zajongva — esküdözött:

— Elvették mindenünket, az eleségün-ket nem engedjük!

— Az istennek sem megyünk innen! ordították a szásasabbak!

— Nem megy ki innen élve a tekinte-tes ur sem! Zugta a főszolgabíró felé egy öblös torok.

A másik pillanatban nagy kövekkel do-bálták a csendőrséget és az egyik csendőrt egy kő a bal vállán találta.

A csendőrök erre szuronyt szegezve pró-bálták megszerezni a dühöngő sokaságot, de akkor a parasztok a kaszájukkal, bottal a csendőrökre vetették magukat. A legnagyobb veszedelemben forgott a husz csendőr élete, a mikor a Veszprémből kijött csendőrhadnagy tüzet vezényelt. Irkózató ropogás hallatszott: a csendőrök löttek és utána több ember ver-től boritva terült el az esőtől megszikkadt földön. Az egyik parasztot föl se lehetett többé támasztani. Megölte a csendőr golyója, a sebesülteket is úgy kellett hazavinni.

A tömeg erre meghátrált, de még ekkor sem oszlott szét és fenyegetőzve az országú-ton csúdlott össze. Délután hat órakor újabb táviratra a megyei hatóság intézkedésére egy század honvéd érkezett a lázongó községbe, a csendőrök számát is szaporították, de a zavargás még egyre tart.

Emléket Orbán Balásznak.

Az Orbán Balázs emlékére, lapunk szerkesztőségéhez a következő adomá-nyok folytak be:

Az EMKE directoriumának 1898. május hó 12-én tartott üléséből.

Elnökölt: Gróf Béli Ákos.

Jegyzett: Fekete Nagy Béla.

A báró Orbán Balásznak állítandó emlék számára a 349 számú gyűjtő-iv alapján 100 frt megszavaztatik.

K. m. f.

Gróf Béli Ákos s. k. Fekete N. Béla s. k. elnök. jegyző.

Ezenkívül a székelyudvarhelyi ref. collegium VII. osztálya 2 frt 40 krt gyűjtött.

E két tétel együtt tesz 102 frt 40 krt.

Eddigi gyűjtésünk 178 frt 79 kr.

A pénzt gyümölcsözőleg elhelyeztük a kolozsvári Népbank 12. számú gyűjtő-könyvében.

Börze illat.

Nem hiába nevezik Szász Domokost „börziánér-püspök”-nek, de megérik az ő hivatalos lapján is a börze illata. Elöl, hátul, közepén, a borítékon, szóval minden-felől ugyancsak meg van spekelve börzei ma-nipulációkról szóló cikkekkal. A ki nem hiszi, vegye kezébe az „Erdélyi Protesztáns Lap” legújabb számát s nézze át. A boríték lapon mindjárt a cím és tartalom után ott találja egy Leszámitoló és Pénz-váltóbank egész oldalt elfoglaló hirdetését különféle „váltó leszámitolásokról, tőzsei papírok vásárlásáról és más tőzsei megbi-zásokról”.

De ez még semmi. Nyissuk ki a lapot s akkor már nemcsak a börze illatát, hanem bűzét is érezzük. Egy több hasábos cikk ele-jén a püspök ur kiáll a történelem ítélőszéke elé és így kiált fel mély keserűséggel: „A mi sok az sok”. És következik itt az erd. ref. püspök felfogása arról, hogy milyennek kell lennie egy püspöknek. A bizonyítást a szent-írás ezen nem épen hiteles ígéjével eszközi: „Sem a papnak, sem a püspöknek nem az a hivatása, hogy szobájába zárkózzék és ott könyvek buvárlása és kegyességek gyakorlása által manna példát a kegyes és istenes életre; hanem mentől inkább pap, vagy püspök akar lenni valaki: annál inkább lépjen ki a világba, foglalja el helyét az egyházi, társa-dalmi, megyei, állami, (börzei) élet minden nyilvánulásaiban, biztosan nyomuljon azon előre, — mert csakis akkor, ha eze-ket megteszi: lesz Krisztus anyaszentegy-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

háznak igazi harcosa a léte is, mely mindenekben (tehát a bérzei árfolyamok ingadozásában is) megpróbáltatják, csak akkor lesz istenes életnek nevezhető. (Máté? Márk? Lukács? János?) Az okoskodást nyomban ez a már igazán hiteles szentírás hely zárja be: „A gyertyát nem azért gyújtják meg, hogy véka alá rejtse, hanem, hogy a gyertyatartóra tegyék és fénylik mindeneknek!” Fénylik is Szász Domokos egy idő óta, a kalvinizmus és a ref. egyház nagy dicőségére; fényét egy egész országra hárítja, a mint a lapokból mindenki tapasztalhatja. Ő nem rejtette véka alá bérzei tudományát: ez tagadhatlan. Ha a papok ezután így magyarázzák a szentírást, megérjük, hogy a papok a jövőben így imádkozzák a miatyánkot a templomban: „Add meg a mi mindennapi bérzei nyereségünket...” Nemde csinos Az okoskodás végére merészen veti oda a hivatalos lap: „Hogy Szász Domokos püspök ilyen életet él: ki merné tagadni és kétségbe vonni? Nem is vonjuk kétségbe. Éppen az a kár, hogy nem vonhatjuk kétségbe. Később azt mondja: „Éppen azért van neki annyi ellensége, mert olyan életet él!” Persze, hogy ezért. (Ejnye de okos!)

Hanem azért nem ijed meg a püspök ur és biztosít, hogy „ha a poklok összes legiói s val szembe kell szállania, nem riad vissza valamint Hannibál megmászta az Alpesekeket, Jézus fölment Jeruzsálembe, Zvingli kiállott a kappeli mezőre, Luther „megjelent a wormsi gyűlésen”, ugy ő ezután is meg fog jelenni a bérzei pultján és kiáltani fogja: „Entreprise des pompes funébres” — egy darab részvény csak hetven forint, — „Fonciére” részvény egy darab csak 130 frt., „Kálvinista bank” egy részvény csak 100 frt., ki ad többet érte? Vivát Szász Domokos! Vivát bérze! Vivát Fogiere! Vivát fénylő világosságunk, ki nem rejtettél magad véka alá. Nem tudjuk, így végződik e épen a cikks, de hát utóvégre ide lyukad ki. Kommentárt nem teszünk hozzá s ha nem is állítjuk a püspök ur hivatalos lapjának e sorait a történelem ítélőszéke elé, mint Szász Domokos teszi; rábizzuk a papok ítéletére és kérdjük: hányan írják alá, hányan helyeslik a Biblia ilyen magyarázatát?

A bérze-illattal még nem végeztünk. A lapban még van egy hosszú nagyon statisztikai kimutatás. Tovább több hasábos „Reflexió” az egyházkerületi hitelbank létesítése ellen felhozott véleményekre. A lapnak melléklete is van, de nehogy azt higgye valaki, hogy ezen majd a lelkinyugalomra szolgáló cikkek vannak. Oh nem! Ezen még Szász Domokos három rőfös bankgründölési tervezete van előadva, a püspök aláírásával. Szóval, előlhatul, kívül-belül bérze s a mennyiben a benne foglalt dolgok az erdélyi kalvinistákat érdeklik főképen, jó lenne, ha nevet változtatna és az volna a címe: „Erdélyi Protestáns Bérzelap”.

Városatyai levelek.

Miért késett a pályázat?

I.

Kolozsvár városi törvényhatósági bizottsága még a múlt bóban tartott ülésén elhatározta, hogy a tisztújítást nem halassza el az őszire, a mint azt többen óhajtották, tehát

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1898. Május 28.

Gyilkossággal vádolva.

— Angolból fordította: **Amica.** —

Prólog.

III.

(Folytatás.)

(12)

— Browné, én el tudom képzelni, hogy maga mit érez.

— Néha zsémbeltem rá, azt mondtam, hogy sok extra dolgot csinál nekem; panaszkodtam a dohányzásáért és azt mondtam, hogy a konyha lépcsőit mindig elpiszkolja. És az igaz volt, mert az ő életében háromszor kellett azokat egy hét alatt felsurolni, és most szombattól kezdve a másik szombatig tisztán maradnak. De örömmel felsuroltam minden nap, ha a szegény Jankó itt volna!

Browné hallgat egy vagy két percig. A kését, a villát és a poharat a helyükre teszi, a sajt takaróját, mely félre csúszott, megigazítja.

Aztán ismét beszél.

— Éppen a huszadik esztendőjébe fordult, — folytatja. Derék, magas leány volt, miniatúrával, hogy ilyen kicsi az anyja!

— Egyetlenegy gyermeke volt? Kérdem részvevő.

— Igen kisasszony. Számos évvel ezelőtt elveszítettem volna ötöt, de Christi százados — az Ég áldja meg! — megmentette ötöt a tűzhálaltól. Kisasszony, attól a naptól kezdve nem vagyok ugyan az az asszony. Akkor fiatal voltam, de azon éjszakától kezdve, hogy asszony lettem, (Soh sem

kinttellel a szervezési munkálatokra, hanem még a jövő hóban megtartja. És dacára ennek, a pályázati hirdetmény az egyes állásokra csak a múlt héten adatott ki s jelent meg a lapokban.

E késedelem okát a fáma így meséli: A kolozsvári kormánypárt fő muftijai még ez év elején bizalmas értekezletükön kimondták, hogy Albach Géza nem kell többet polgármesternek.

Hogy miért? ezt csak ők tudják, mert nem tartották szükségesnek indokolni. Egyedül Dörgő Albert indokolta azzal, hogy kivéve, mikor Bánffy Dezsőt diszpolgárosították, egyetlen közgyűlésen sem jelent meg.

A klikk azonban egyelőre hallgatott Albach elejtéséről s szondirozni kezdett a neki alkalmas jelölt iránt.

Első pillanatra báró Feilitsh Arthurra gondoltak, de sokakat közülük mindjárt háborzongatás fogott el, midőn egyik főmufti azt az ellenvetést tette, hogy Feilitsh báró nem lenne az médium, a kit tetszés szerint lehetne ide oda fogatni s a ki talán még azt a csúfságot is megmerné tenni, hogy önzértes férfiként nem hagyja magát befolyásoltatni, hanem tehetségének tudatában csak a város jól felfogott érdekeit tartaná szem előtt.

Ez az argumentum győzött. A nagytanácsban Feilitsh jelöltsége el lett ejtve. Mindazonáltal egy kiérdemesült professzor indítványára, midőn látták, hogy a kommunizmus nagy többségének nem csinált, hanem őszinte szívből jött bizalma is a báró felé fordult, nem akarván egyenes frontot csinálni a többséggel szemben, fűt-fát ígérték a bárónak, hogy a jelöltséget elfogadják.

Báró Feilitsh eleinte talán hajlandó is lett volna a jelöltséget elfogadni, de midőn látta, hogy feltételeinek megvalósítására egy lépést se tettek, végkép kijelentette, hogy nem reflektál a kolozsvári polgármesteri székre.

Ez idő alatt jött kombinációba a dr. Szentkirályi Kálmán neve, a ki azonban egy tudjuk, egészen tudta nélkül került a polgármesteri jelöltek sorába, mely napról-napra nőtt s ha őszire marad a választás, bizonyára meghaladta volna az 50-et. Jelölt tehát volt elég, a klikk választhatott.

A klikk azonban ezek közül nem a várossra, hanem magára nézve egyiket sem tartotta alkalmasnak s újabb tanácsra gyűlt össze.

E tanácskozás eredményét sürű homály fedi, csak annyi szivárgott ki mindössze, hogy napokkal azután, állítólag maga a főispán adta tudtára Albachnak, hogy a szentenczia felette ki lett mondva. Menni kell.

Szegény Albach, így konstatációim elítélve nem tehetett egyebet, mint felsőhajtott s e szavakat mormogta magában:

Lemondani, lemondani,

Könnyű néktek azt mondani!

S ezzel megindult újra a keresés alkalmas jelölt után.

Megis találtak nemsokára s a főispán-nál tartott bizalmas értekezleten dr. Groisz Gusztáv indítványára ki is kiáltották Haller Károly polgármester jelöltnek.

Egy kis incidens azonban megzavarta az egyhangú lelkesedéssel szeniorozott jelölést.

Szvacsina Géza, kit ekkor már a tör-

vényhatósági bizottsági tagok nagy része jelölt a polgármesteri állásra, szintén hivatalos volt ez értekezletre, s midőn annak majdnem befejeztével megjelent, a főispán felszólította, hogy nyilatkozzék, reflektál-e a polgármesteri jelöltségre vagy nem?

És lőn nagy elszórnyultkodás és bámulat, midőn Szvacsina kijelenté, hogy miután őt a városatyák közül igen sokan felkérték a jelöltség elfogadására, szavát adta, hogy a megítélt bizalomnak eleget tesz és pályázni fog a polgármesteri állásra. Adott szavát tehát megtartja s a jelöltségtől nem lép vissza.

A nagyfejtűeknek e férfias kijelentésre egyszerre megnyult a képük és az értekezlet széteszött a nélkül, hogy végleg döntött volna a polgármesteri kérdésben, pedig már a kommunizmus tagja és a közvélemény is kezdtek erősen állást foglalni elannyira, hogy röviddel e bizalmas értekezlet után 70 városatyá nyilatkoztatta ki, hogy a polgármesteri széket Szvacsina Gézával óhajta betölteni. S midőn e nyilatkozat az „Ellenzék” hasábjain megjelent, a klikk inogni érezte lábait alatt a talajt, s hogy kudarczát be ne vallja, jelöltjével együtt ismét visszahúzódt s ma látszólag ő is a többség véleményét osztja.

Ugy legyen!

Az egyetemi ifjuság és az Unió.

A kolozsvári F. J. Tud. Egyetem ifjusága az Unio-himnuszának ötvenedik évfordulója alkalmával rendezendő ünnepélyekre vonatkozólag a következő lelkes hangú felhívást tette közzé:

Polgártársak!

Felcsázados évfordulóját üljük méltó fényvel, szent lelkesedéssel a két Testvér-Ország egybeforradásának.

Ötven éve immár annak, hogy az anyarszág a bérzei Erdélyt szívére ölelve véget vetett az oly sokáig tartó áldatlan különválásnak.

Minden szív igaz örömtől, minden kebel szent lelkesedéstől duzzad ez örökkön élő magasztos ünnep, mely a mi forrón szeretett, drága magyar hazánk történetében fényes és hatalmas fordulópontot alkotott.

A kolozsvári Ferencz József tudományegyetem ifjusága az országos magyar főiskolai hallgatók képviselőinek fogadtatására. Május 29-én d. e. 10 órakor ünnepi díszgyűlés a városi vígadó nagytermében. — Délután 11 órakor ünnepi matiné a Redoutban.

Délután 4 órakor nagy athlétikai verseny a Torna Vívoda helyiségében. Május 30-án d. e. fél 9 órakor gyűlékezés az egyetem előtti téren; 9 órakor ünnepi istentisztelet a piaci nagy templomban. D. e. 10 órakor részvétel a városi törvényhatóság díszgyűlésén.

Délután 11 órakor az Unió- emléktábla ünnepélyes leleplezése:

a) Hymnus, előadja Pongrácz Lajos és Balogh Jancsi egyesített népzenekeze.

b) Leleplező beszéd, tartja Ditrői Nándor r. b. elnök.

c) Az emléktábla ünnepélyes átvétele, a városi törvényhatóság részéről.

d) „Éljen az Unió!” Irtá: Szőke Lőrincz, szavalja Pazourek Ferencz.

e) Szózat, előadja az egyesített népzenekeze.

D. u. 2 órakor városi díszszobában a Lővőde helyiségében.

Hazafiai kegyelettel jöjjetek és ünnepeljétek velünk!!!

Kolozsvárt, 1898. május 27.

A rendező bizottság nevében

Ditrői Nándor
r. b. elnök.

Fabinyi Rudolf
r. b. titkár.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 28.

Lapunk jövő száma a közbeszó ünnep miatt kedden (május 31.) jelenik meg.

— **Pünkösöd ünnepe.** A biblia tanítása szerint Krisztus menybe menetele után a tizedik napon egybegyűlnek az Apostolok, számszerint tizenketten és nem sokára tízes nyelvek alakjában megjelent a szentlélek és megihlette az Apostolokat, a kik erre elkezdtek különböző nyelveken beszélni és szerte menyén a világon, hirdették a Krisztus tanait. Ezt a bibliai történetet ünnepi a keresztényvilág a pünkösöd napján. A tavasznak e bájos ünnepe holnap ismét beköszönt. Mindenütt a világon, a hol keresztények laknak, ünnepélyes istentisztelettel ünneplik meg a bibliai idők nagy eseményének emlékét. Kolozsvár összes felekezeteinek templomaiban a szokásos istentiszteletek és egyházi beszédek bizonyára nagy számu ajtatoskodó jelenlétében fognak lefolyni. A főistentiszteletet a r. kath. templomok közül a plébánia templomban tartják meg, melyen Biró Béla apátplébános nagy segédlet mellett mondja az ünnepi nagy misét. Mise alatt a dalkör és zene-conservatorium tagjai fognak énekelni.

— **Istentiszteletek.** Pünkösdi ünnepek a főtéri templomban. Pünkösöd első napján reggel 6 és 8 órakor csendes szent misék lesznek, melyek alatt a hívek áldoznak. Délután 9 órakor énekes nagy mise infalával, melyet Biró Béla apát-plébános celebrál a központi lelkeskedő papok segédletével, mise alatt a kolozsvári dalkör a honvédekkel együtt fog közreműködni; mise végén egyházi szent beszédet az apát-plébános fog tartani, d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor ismét csendes mise lesz azon hívők számára, kik a többi miséken nem jelenhettek meg. Délután 4 órakor vespernye és egyházi szent beszéd, melyet Kis János segédlelkész tart.

Pünkösöd másodnapján az „Unio-ünnepély” alkalmából délután 9 órakor ismét énekes nagy mise lesz, melyen az első naphoz hasonló segédlettel az apát-plébános mond háláadó isteni tiszteletet. „Te Deum laudamus”-sal összekötyve. Ezen mise alatt is a kolozsvári dalkör a honvéd zenekarral fog működni. Mise végén egyházi szent beszédet Szmollen Pál segédlelkész tart.

Pünkösöd harmadnapján délután énekes szent misét Medgyesi János segédlelkész mond, ki a jelentkező gyónokat is megáldoztatja.

A helybeli ev. ref. templomokban.

Első nap: (a.) A belső-farkas utcái

templomban prédikál és urvacsorát tart. Szász Béla, püspöki titkár (b.) A külmagyar utcái templomban prédikál és urvacsorát tart, Szász Dezső ev. ref. pap. (c.) A belső-farkas utcái templomban Molnár Lőrincz, ev. ref. pap.

Második nap: (a.) A belső-farkas utcái templomban prédikál Herepei György ev. ref. pap. (b.) A külmagyar utcái templomban Németh Sándor, segéd-pap. (c.) nagy-utcái templomban Molnár Lőrincz, ref. pap.

Harmadik nap és mind a három napon délutánonként az ünnepi kör (legátusok). Az Istentisztelet kezdete délután 9 órakor, délután fél három óráig kezdődik.

Az unitáriusoknál: Első napján prédikál: Mózes András; urvacsorai: Péterfi Dezső.

Másodnap prédikál: Péterfi Dezső. Harmadnap és az ünnep délután: Székely Ferencz teológus.

— **Unió kiállítás.** A Topler Simon, 1848-iki erdélyi szabadságharcos követ: fia volt Topler Andor lozsi földbirtokosnak, ki városát a magyar szabadságharcban 1837, 1841 és 1846—47-iki erdélyi szabadságharcban 1848—49-iki magyar szabadságharcban képviselte. (A családot nagyra tisztulja Topler Simon alapította, egy vidéki katonacsászár vadéka, ki maga is mint harmincz évig katonakodott, és a hét éves burkus háborút végig szolgálta, hurbaburgi békekötés után, még ha kiszolgált katonai társával együtt, a kis katonák derekán Erdélyben telepedett, családát alapította, nagy, a külföldre is járó borkereskedést folytatott, a gyári fejlesztése körül is nagy tevékenységet fejtett ki, felállította az első erdélyi kőművesrat Kolozsvárt, (a mely ma már nem fenn) és meghalt 1892-ben.

Született 1806-ban, Kolozson, Erdélyben. Iskolai tanulmányait a kolozsvári ceumban végezte. Apja állami szolgálatban volt, szánta az erdélyi udvari kancelláriában, juratskodása ideje alatt meg fenekelt a város-Vásárhelyt s mint a város főbírója működött évekig. Az 1841. és 1848—49-iki országgyűléseken és az 1848—49-iki magyar honvédségben M.-Vásárhely városi képviselője volt.

Ő is azok közé tartozott, kik a szabadságharcban bíztak és hittek a magyar ügyben, diadalában; s miután e forradalmat győzött t t s a reakció felülkerekedett, sem szűntek meg a magyar alkotmányt szállításán dolgozni.

Részese és munkás, tényezője volt a Világos után első forradalmi korszaknak, mely a Makk-Gál-féle szabadságharc alatt ismeretes s melynek Erdélyben vezetői és vértanúi: Horváth, Török, fi voltak. 1852. január 24-én Topler Simon is több társával együtt elfogott és N.-Szebenbe, a katonai hadbíróseg börtönébe vittek.

Itt kifejtett mell-betegségben több évi kinos szenvedés után meghalt. Nője és 4 gyermeket hagyott hátra. Ezek közül neje és Róza leánya még élben vannak.

Wesselényi Ferencz báró arcazt beérkezett az alábbi sorok kíséretében.

Keresztur, 26. máj. 1898.

Tisztelt ügyvéd ur!

Becses felszólítása folytán tudatvánom, hogy néhai édes atyám Simon

— Thorn.

— Thornbury ur, az a gentleman Fredának a jegyese. Ő uri ember, és az anyám nagyon kívánják ezt a házasságot; és úgy vettem észre, hogy inkább meg akarják, mint Thornbury ur magam, mert nagyon könnyedén bának el a tesztvéreim egy régi viszony, őt vagy hat év, vagy még annál is több idő óta jegyzek; és ideig titokban kell azt tartani, hogy én nem tartozom azok közé, a kik kókat és rejtélyeket szeretnek.

— És az az ur.

— Thornbury ur, kisasszony.

— Az a Thornbury ur Londonban kik? Kérdem, hasznátalanul igyekezve szólni és könnyedén kesznelni.

Oh, nem — ő az ország északi ről jön!

Talán a kisasszony nem emlékszik a gyilkossági esetre, a mely számos évvel ezelőtt a hírlapokban említve volt, és az asszony alig ha emlékeztetik arra, hogy kor még gyermek leánya lehetett. A borzasztó történet volt, és nagy károkat okozott. Egy szegény Ladyt, Lady Dunsborought megmérgezte az a leány, a ki társalkodott volt, Lynde Lettice-nek hívták. Lehet, hogy kisasszony hallotta a nevet?

— Igen, válaszolom hallan.

— Thornbury ur Lady Dunsborought az unokacsöce.

A házi asszonyom hátálál a tüzet igazítja és a tüzhelyet tisztítja. Ha a nagy néni egy vagy két nappal később elhalna, a végrendeletét megváltoztatva, minden vagyonát rá hagyta volna.

(Folytatás következik.)

felejttem el! Álomban gyakran felrettenek és azt képelem, mintha „Tűz van!”-t kiáltanának. És mindig Jankómról álmodtam, hogy a szegény fiu az égő házból volt és én nem tudtam hozzá menni. Roy kisasszony, az a szerencsétlenség ezelőtt tizenöt évvel történt; de az nem elég hosszú idő, hogy egy olyan éjszakát el lehessen felejtteni. Én érzéketlen voltam és elbódulva a füsttől, midőn kihoztak.

És midőn magamhoz jöttem, azt mondták, hogy a fiam bent maradt. Vissza próbáltam menni, de nem engedték; a férjem volt az egyik, a ki legerősebben tartott vissza, ámbar tudta, hogy a szegény fiu ott volt.

Ekkor Christi százados — mint ha most is látám — oda jött, hogy a gyermeket megmentse, de őtet is próbálták visszatartoztatni, azt mondva, hogy a tűzoltók jönni fognak. De azok nem érkeztek meg.

Én nem hallottam, hogy Christi százados mit mondott, — folytatja Browné — de olyan parancsoló hangon beszélt, mi az embereket engedelmességre készítette. És az emberek utat csináltak neki és éljeneztek. Ekkor az ablakokat néztem, míg a szemeimet a gödrükben égni éreztem, Egyszerre a tömeg ufongott, mert a százados a kis Jankót a padlás szobájának az ablakához vitte. Ekkor Christi ur a lepedőket felhasagatta, és a darabokat össze kötötte olyan kötéltre, mely elég erős volt a gyermeket megbírni, és azt a dőlkára erősítette, és úgy eresztette le a mennyezetre — aztán elengedte. A lent állók lártak kitartották a karjukat —

Elhallgatott, mert a legegzelebb elfogódott.

— Jankó nem volt megsérülve — folytatja — egy horzsolást sem kapott! De a szegény Christi százados —

— Csitit! szótlan közbe. Ne folytassa tudom, hogy miként történt.

— A tömeg éljenezte őtet, midőn a kis fiut leeresztette — folytatja az asszony, kéréssem dacára; de émbár megmentette a gyermekemet, nem tudtam szavamat felelteni, hogy e szabadságot az Égnek vagy neki megköszönjem! Christi százados ott állott és türelmesen várakozott, mert nem tudott azon az uton vissza jönni, melyen felment.

És mi ott lent egész idő alatt a tűzoltókat vártuk. Néhány perc múlva, némelyek azt mondták, hogy vagy három perc múlva megérkeztek, de én előttem ugyanannyi órákat tetszett az az idő. Lajtorjakat hoztak, de azok mind rövidke voltak. És ekkor ah, Roy kisasszony, a százados bátor és jó ember volt! Minden este, midőn az imádságomat mondom, rá gondolok és hálát adok az égnek, hogy vannak olyan emberek, a milyen ő volt!

A szegény asszony ismét félbe szakította az elbeszélést. Midőn folytatja, kevésbé feszült hangon teszi azt, ámbar még mindig felindulással beszél.

— Christi asszony igyekezett olyan bátor lenni, a milyen az a jó ember volt, a kit elvesztett. „Férjem a kötelességet teljesítette”, volt minden a mit mondott, és nyájassan próbált mosolyogni reám. De kisasszony, ámbar az ő hangja szelid volt, és a kis Jankó után tudakozódott, arcaának a fájdalmas kifejezését soha sem felejttem el. Azt mondta, hogy örült, hogy a kis fiu meg volt mentve, és igyekezett előttem a saját bánatát elrejtetni.

— Ez hasonlít hozzá, mondom.

— Soha egy szó szemrehányást nem mondott!

Mások az ő helyében gyűlölték volna a szegény gyermeket; de ő mindig ugyan azzal a szíves jó indulattal kérdezősködött róla. Ha Christi asszonyt az életemet adhatnám, ebben a percében örömmel tengetném azt.

— Én is ugyan azt tenném, mondom lelkesedéssel.

— Ő a kisasszonyhoz is jó volt?

— Jobb, mint a hogy ki lehet azt beszélni.

— A kisasszony is, mint én, egyedül van a világon?

— Igen.

— Nincsenek rokonai? Kérdi.

Nincsenek; egészen egyedül állok. Az atyám egyedül gyermek volt, és különös, hogy az anyám is egyedül gyermek volt, és én is az vagyok. Atyám ezelőtt husz évvel halt meg, alig emlékezem rá, és az anyámat tizenhat éves koromban vesztettem el.

Néha azok, a kiknek rokonai vannak éppen olyan elhagyatottak, jegyzi meg Browné, félig szomorúan, félig biztatólag. Nekem van anyám és nővérem, de azok majd nem idegenek hozzám. Ritkán hallok hírt róluk, ámbar különös, hogy ma reggel levelet kaptam tőlük, de csak azért, mert Freda Londonba szeretne jönni, és azt várja tőlem, hogy hívjam ide.

— Freda a testvére?

— Igen kisasszony. És bennünket együtt látva, nem képzelné azt, mert Freda kész kisasszony.

Mert lássa kisasszony, miután ő gyereknél, uri emberekkel érintkezik, zongorázik, énekel, és idegen nyelveken beszél. Ő sokkal fiatalabb nálammal, csak huszonhat éves, és kinézése után itélve husznak látszik. Ő magas és barna, és nagyon szépen tartják. Mi csak féltetérek vagyunk, mert az anyám kétszer ment férjhez.

— Freda gyakran időzik magánál? Kérdem szórakozottan.

— A múlt évben a Husvét ünnepeket nálam töltötte. Thornbury ur vette ki a szalon szobákat, és ő azért jött oly szívesen hozzám.

— Én is ugyan azt tenném, mondom lelkesedéssel.

— Ő a kisasszonyhoz is jó volt?

— Jobb, mint a hogy ki lehet azt beszélni.

— A kisasszony is, mint én, egyedül van a világon?

— Igen.

— Nincsenek rokonai? Kérdi.

Nincsenek; egészen egyedül állok. Az atyám egyedül gyermek volt, és különös, hogy az anyám is egyedül gyermek volt, és én is az vagyok. Atyám ezelőtt husz évvel halt meg, alig emlékezem rá, és az anyámat tizenhat éves koromban vesztettem el.

Néha azok, a kiknek rokonai vannak éppen olyan elhagyatottak, jegyzi meg Browné, félig szomorúan, félig biztatólag. Nekem van anyám és nővérem, de azok majd nem idegenek hozzám. Ritkán hallok hírt róluk, ámbar különös, hogy ma reggel levelet kaptam tőlük, de csak azért, mert Freda Londonba szeretne jönni, és azt várja tőlem, hogy hívjam ide.

— Freda a testvére?

Berlinből távirják: Vilmos császár tegnap délután háromnegyed 5 órakor külön kihallgatáson fogadta Széchenyi Dénes grófot, a drezdai osztrák-magyar követtség titkárat, a ki atyjá, néhai Széchenyi Imre gr. volt berlini nagy követ magas porosz rendjelét a fekete- és vörös sasrendet adta vissza a német császárnak. Vilmos császár szíves részvétellel tudakozódott az elhunyt gróf életének utolsó napjai és halálának körülményei iránt, és ismételten a legmelegebben condolealt. A kihallgatás után Széchenyi Dénes gróf udvari ehében a császári pár vendége volt.

Sz. 583. végreh.
1898.

402. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a topánfalvi kir. bíróság 1897. évi B. 212 számú végzésével Somodi István ügyvéd által képviselt Csiki testvérek felperes részére Löwy Rudolf és neje alperes ellen 123 frt 77 kr. követelés és járul. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1898. február hó 10. napján lefoglalt 398 frtra becsült ingóságokra, a Kolozsvár városi kir. járásbíróság 8251—98. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatott követelés erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Kolozsvárt külmonostor utca 98. sz. házban leendő megtartására határidőül **1898. évi május hó 31. napján d. e. 11 órája** tűztetik ki, mikor a bíróság lefoglalt batorok, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatai.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tánik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéséig alólírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1898. évi május hó 18. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. végrehjtó.**A London-utca 17. számú ház örökáron eladó!**

A ház vízvezetékkel van ellátva.

↳ Értekezhetni: **Belközép-utca PAPP KRISTÓF** üzletében. 395. 1—5.

U J Ü Z L E T.**Kepes Gyula**

fűszer, liszt, bor, sör, szeszes italok

és
vaskereskedése

↳ Kolozsvárt, Széchenyitér II. szám. ↳
Elv: jutányos árért jó áru és igazságos
súly és mérték!
400. 1—3.

V a s k e r e s k e d é s.**Közjegyző helyettes és segéd alkalmazást nyernek.**

A német és főleg a románnyelv ismerete szükséges!

↳ Czim a kiadó-hivatalban. ↳

394. 1—3.

E l a d ó ! !**Egy házastelek szép kerttel.**

Négy szoba, konyha, kamra, pincze- és mellék-helyiségekkel, vízvezeték és csatornázással ellátva.

Zsidó-templom-utca 2. sz.

399. 1—3.

Kerékpárt venni akarók figyelmébe!!!

Mielőtt pénzt kidobná holmi hitvány reklámokkal ellátott gépért, nézze meg a saját raktáramon levő, legújabb alaku kül- és belföldi kerékpárjainat, a melyek ugy csinosasága, könnyű sulya és hajtása, mint a legfinomabb anyagánál fogva, ezidő szerint páratlanok.

Összes kerékpár részeket és felszereléseket tartok mindig raktáron, (a legújabb bevált „Acetylen” lámpát, kerékre alkalmazó csengőt ráma táskák stb. stb.) az összes javításokat pedig célszerűen berendezett gép, és mechanikai műhelyemben a lehető legrövidebb idő alatt készíttetem el!

Az igen t. vevőimet díjtalanul, másokat pedig mérsékelt áron tanítok meg a magam gépen kerékpározni!

Egydejűleg tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy nagy **zárt kerti kerékpáriskolát nyitottam**, a hol bárki havi 1 frtért minden kötelezettség nélkül tanulhat, vagy gyakorolhatja magát.

KERÉKPÁROKAT KÖLCSÖN IS ADOK.

Gépeimért 5 évig, kerékeimért pedig 1 évig jótállok.

Szíves pártfogásukat kéri

Bernáth Ede Sándor,kerékpár és varró-gép raktáros Kolozsvárt
Vashidnál.

342. 8—20.

Van szerencsénk tudatni a m. t. helybeli és vidéki szőlőbirtokosokkal, hogy

„AZURIN“

peronospora elleni gyártmányunk,

mely a legjobb és legbiztosabb irtószer

ezen szőlőlevél gomba kipusztítására,

↳ mit számos elismerő nyilatkozat bizonyít. ↳

Utastással együtt gyári áron kapható bizományosunk

JENEY LAJOS fűszerkereskedésében

Kolozsvárt főter, Báró Bánffy-ház.

383. 2—6

Knittelfeldi „Azurin“-gyár vezetősége.

3 telek eladó.**Linczeg-utca 5. sz. a. — Neptun fürdő. —
Fürdő-utca 6. sz. a.**

Özv. Menyhárt Gergelyné hagyatékát képező Linczeg-utca 5-ik sz. a.; ugyancsak Linczeg-utca 7-ik szám alatt levő („Neptun fürdő”) egy emeletes; továbbá Fürdő-utca 6-ik sz. a. levő földszintes házastelkek

szabadkézből eladók!

↳ Értekezhetni lehet **Balázs K. József** hagyatéki gondnokkal B. király-utca 37-ik sz. alatt.

401. 1—1.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Üzlet felosztás miatt

papir-, író-, rajz-, festő-szerek

gyári áron kaphatók:

ZOBÁTZ FERENCZ

Főter 12. szám alatti

papirkereskedés- és**gyorssajtó nyomdájában****— K O L O Z S V Á R T. —**

↳ A gyorssajtó nyomda is teljes felszereléssel eladó! ↳

298. 7—12.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!**A BORSZÉKI VIZ A SAVANYUVIZEK KIRÁLYA!****B O R S Z É K****GYÓGYFÜRDŐ ERDÉLYBEN CSIKMEGYÉBEN A FENYVESEK HAZÁJÁBAN.**

Fürdőidény tartama: **Jun. 15. — Sept. 15-ig.** Utazás Sász-Régenig vasuton, onnan a fürdőigazgatóság által szubvencionált gyorskocsikon. — E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós Görög** vállalkozóknál Sász-Régen. Utirány: **Brassó, Csikszereda** vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyu-vizek királya!**Megrendelhető: IGAZGATÓSÁGNÁL B O R S Z É K. KAPHATÓ MINDENÜTT.**

Fürdőre, borvizüzletünkre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál a

Fürdőüzlet igazgatósága Borszék.

398. 1—10.

Posta, távirda helyben.

Megrendelhető: IGAZGATÓSÁG BORSZÉK.**Hevesi József parkett raktára Kolozsvárt**

Tisztelettel értesitem az érdeklődő közönséget, hogy a kassai

DUNKEL W. C. első felsőmagyarországi parkettgyár**kizárólagos képviseletét Kolozsvár területére átvettem.**

Parkettezéseket helyben és vidéken a legkitűnőbb gyártmányu, gözzel szárított anyagból, vakpadozattal, vagy régi padozatra rakva, czement- gyps-pallóra, avagy asphaltha fektetve, ugyszintea eladást is közvetíték fenti gyár részére. E célból az „Áruraktár-részvénytársaság”-nak a helybeli pályaudvaron levő telepén állandó nagy készlettel raktárhelyiséget tartok.

Minták és árjegyzékek üzleti irodámban — **gyár-utca 8. —** vagy az áruraktári irodában megtekinthetők.

391. 2—6

HEVESI JÓZSEF,
műasztalos mester, gyár-tulajdonos.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Brassó, 1898. május hó.

Aronsohn H. és Társa
a m. kir. államvasutak városi
netjegy-irodája, szállítási hivatala
vámügynöksége.

Katonaügyi iroda

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Elkészíti és felszereli mindazon törvényszerű kérvényeket, felszólamlásokat, felfolyamodványokat s egyéb beadványokat, a melyek a nem tényleges szolgálatbeli katonatisztek (Gageisten) —; az egyéves önkéntességre igénynyel bíró védkötelesek, avagy olyanok ügyeiben szükségeltetnek, a kik a katonai szolgálat teljesítésében valamely kedvezményre igényt tartanak, illetve kedvezmény elnyerésére törekednek, mint pld. a póttartalékba való sorozást, időelőtti tartós szabadságolást stb. Eljár továbbá a sorozást, utlevél, korai nőülés, illetégségi, fegyvergyakorlat, ellenőrzési szemlék s általában minden néven nevezendő katonai ügyben. Hivatalos órák: reggel 9—12-jg, délután: 3—6 óráig. 346. 4—5.

Dominke János, volt cs. és kir. százados irodatalajdonos.

Bernstein padló-fénymáz,
Pillanat padló-fénymáz,
Email Glasur fehér és színes,
fest és fényez egyhuzamban.
A M A R X LAJOS Bécs, Mainz és Szentpétervári fény- és festékgyárából.
Gyorsan száradó, tartós és mindenkiel kezelhető fénymáz, padlók, konyhabutorok és bármilyen fa, vas fegyver bádóg házi eszközökre. Kötő mosható festék falra, konyhai öblítő helyeken. Raktára: Gergely Ferencz, Biasini Sándor és ifj. Pere Istvánnál. 246. 9—12.

MÁRVÁNY, GRÁNIT, SYENIT
ÉS ANDESIT SÍRKŐ-GYÁR.

Tisztelettel van szerencsénk a nagyérdemű közönség, valamint a viszont elárúsítók becses figyelmébe ajánlani, hogy Kúltorda-utca 12. számú [temető sarok]
TELEPÜNKÖN
Svédországi mély fekete Gránitok, Csehországi sötét szürke Syenitek, fekete Andesyt, Tyrolit és Carrarait márvány stb. síremlékeket faragtunk és csiszoltatunk. Mint közvetlen előállítók tehát a legolcsóbb árban árúsíthatjuk köveinket. Több mint 400 darab síremlék-kő van raktáron. Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve. Készítünk minden kőfaragó szakmavágó munkákat. bácsatoroki és monostori kőből (saját kőbányánk) durva kő szállítást is elvállaljuk. Teljes tisztelettel Nagy testvérek.

Végleges üzletfelosztás!
Belközép-utca 4. sz., Dobál-féle ház alatti Eibenschütz M. ezelőtt
RANSBURG F. ÉS FIA-féle
férfi ruha-szövet, fehérnemű és kalap-raktár teljesen feloszlik!
Az összes áruk, bolti berendezések és portálé rendkívül olcsó áron eladatnak.
Az üzlethelyiség október 1-től kiadó.
Á R J E G Y Z É K.
Férfi öltöny jó gyapjú szövetből — — 6.— forint.
Gyermek, " " " — — 4.50 "
Gyapjú szövet tavaszi felöltő vagy havelok — — 2.50 "
Férfi ruha-szövet férfi nadrágok — — 2.— "
Férfi mosó vagy lenvászon öltöny — — 3.50 "
Gyermek mosó vagy lenvászon matróz öltöny — — 2.50 "
Finom gyapjú szövetek méterenként 2 frt. Egy finom gyapjú szövet-öltöny mérték szerint 20 frt. Finom férfi ingek 1-ső rendű chifonból 1.20 kr. Kalapok 60 krtól. 340. 8—8.
A TULAJDONOS.

Mily elkerülhetetlenül szükséges a szőlők permetezése, az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre! Ennek elérésére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph és társa** szabadalmazott

önműködő „SYPHONIA“
szőlővessző és növénypermetezője, mely az oldatot szivattyúzás nélkül önműködően a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkkel már sok ezer van használatban és számos dicsőítő bizonyítvány mutatja kitűnő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben. Ábra- és yleírás rendelkezésre áll:

MAYFARTH PH. és társánál,

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesítési gépek részére,

Bécs, II/1. Tabor-strasse 76. sz.

Árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. — Képviselek és ismételtadók kívánatosak. 1056. 8—10.

Telefon 394. sz.

Telefon 394. sz.

Van szerencsém t. vevőimnek b. tudomására hozni, hogy **borpinczém és irodám** ezentul **Tivoli és Belmagyar-utca sarkán** lesz, hová b. rendelményüket intézni sziveskedjenek. Ezentul is főtekrévésem lesz kitűnő borokat olesó árban pontos kiszolgálás mellett adni és kérném további becses támogatásukat. Tisztelettel **Engelmann H.** borkereskedő. 388. 4—4.

ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐN,

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneologusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:
az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomor-égés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzsabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rástkor és kedélykorban, máj és lépdeganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj s váltólázakból származott lépdegoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hőszám zavarokban, s különösen vészegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmai kezddő húgy- és fővénykő lerakódás a húgykőképződésnél, a méh idült tömülésénél, daganiál, fehér folyás, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csuszabajok.

Az ásványviz használatával kapcsolatosan újonnan berendezett **meleg- és hideg ásványvíz-fürdők**, friss kecske tej, hidegvíz, gyógy-mód, massage, svéd-tornászát áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirda, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 60 krtól fennebb. — szobák árai május 15-étől július 1-ig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30% -kal olcsóbbak. Az éttermekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei sétányok, olvasó, zengora- és társalgó termek, tornászát, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyszintén egy elsőrangú cigány-zenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíj-mentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállanak ki, honnan 1 óra távolságra eső Előpatak magán- és társas kocsik szállítják a gyógyvendéget; társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik 2 frt; több személynél személyenként 1 frt 30 kr. fizetendő. Egy magán-kocsi díja 3 frt. — Ezen kocsikra jegyek a földvári állomásfőnöknél vált-hatók.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad Előpatak, 1898. május hó.

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

353. 5—20.

GROSZ FRIGYES

az Első Magyar Varrógép- és Kerékpárgyár részvénytársaság, —
a Magyar Ruggyantaárugyár részvénytársaság, —
a legjelesebb kerékpár-felszereléseket s e szakmába vágó szabadalmazott újdonságokat előállító h i r e s külföldi gyáraknak
vezérképviselője Kolozsvárt, Főter 7. szám.

Ajánlja **Adria kerékpárjait**, melyek finom angol anyaguk- csinos kiállításuk-, szilárd építésük-, óraműszerű pontos szerkezetük- és könnyű járásuk folytán a **kontinens legjobb kerékpárjait is felülmulják**, és melyekért két évi jótállás-, az első idényben ingyen javítás biztosítottatik, —
ruggyanta- (gummi) **áruit**, köpenyek-, tömlők-, mindenféle gummi felszereléseket stb.
kerékpár felszereléseit s szabadalmazott újdonságait, lámpák-, csengők-, ostorok-, ostor-, lámpa- és kardtartók-, szivattyúk, cyclometereket stb.
nyers és esztergált kerékpár alkatrészeit, kurblik-, villák-, villaágak-, villafejek-, összekötő részek-, forgattyúk-, csapágak-, csavarokat s csavaranyákat

nagyban és kicsinyben,

továbbá **modern berendezésű nagy mechanikai műhelyét**, melyben mindenféle kerékpárok kitűnően képzett műszerészek által alaposan, gyorsan és olcsón javíttatnak és végre a helybeli tornavívoda teljesen zárt kerthelyiségében rendszeresített **kerékpározási gyakorlati tanfolyamát**, melyen — mérsékelt tanítási díjakért — mindenki részt vehet.
Minden megrendelés (a vidékre is) a z o n n a l fogantatosítottatik.
A mélyen tisztelt kerékpáros közönség szives pártfogását kéri

GROSZ FRIGYES.

386. 4—*.

Fiók-üzletek: Nagyváradon és Beszterezén.

REISENZAHN ANT.

gazdasági gépgyár, vas- és fémöntőde
Budapest, VI. Eötvös-utca 38.

Legújabb vívmány a találmányok útján!

Két lövegyű járgányos tisztító cséplőgép 22" széles dobbal — zsákoló készülékkel, szab. golyós perselyvel, két könnyű ló bőven elég annak hajtására és a piaczképes buzát zsákba adja. Ajánlja továbbá minden más fajtájú gőz- és járgány cséplő-készleteit, arató és fűkaszálo gépeket, legújabb rendszerű vetőgépeit, valamint minden más talajművelő eszközt és egyéb gazdasági gép és eszközöket. 377. 2—3.

Részletes árjegyzékkel és árajánlattal bérmentre készséggel szolgál.

A kolozsavári közúti vasút részv. társ. mint a
Magyar általános hitelbank szén-osztályának
erdélyrészi vezérképviselősege

elfogad megrendeléseket egy fuvarokban — 100 kgról kezdve — valamint kocsirakományokban szállítandó L u p é n y i (urikány zsilivölgyi) legkittünőbb minőségű darabos-, salon-, koczká-, dió-, rostált és portmentes akna-, por- és kovacsoló-készleteire,

továbbá:

Felső-sziléziai legkittünőbb minőségű koczká- és dió- pirszenre.
(k o a k s z.)

Állandó nagy raktár: A közúti vasút forgalmi telepén.

Bármily minőségű kőszén, — illetve pirszen anyagban megrendelés — akár fuvarokban, akár pedig kocsirakományokban kívántatnék a szállítása, azonnal és a legpontosabban fogantatottatik.

A befuvározás kizárólag a közúti vasút saját szénzállító szekerein eszközöztetik.

Erdélyi állomásokról beérkező megrendelések a legrövidebb idő alatt — közvetlen a lupényi kőszénbányák által — teljesítettnek.

A közúti vasút anyagraktára elfogad továbbá megrendeléseket 4 köbméterenként és kocsirakományonként saját raktárából azonnal hazafuvarozandó L rendű búkk tűzifára.

Iroda: Belmagyar-utca 6. sz. Távfeszülő állomás: 97.

Raktár: a közúti-vasút forgalmi telepén közraktárak mellett.

Távfeszülő állomás: 155.

Megrendelések elfogadtatnak: Reményik L. és fia főtér, Kiss Ernő főtér, Kónya Sándor főtér, Szele Márton főtér, Boskovics József belközép-utcai, Papp Ernő belközép-utcai, Weinberger és Thaler belmagyar-utcai üzletében Kolozsavart. 967 37—0.

WITTMANN és RINDT

épület-, butor- és teke-asztalosok
Kolozsavart, Széchenyi-tér. Babos palota.

A n. é. közönség becses tudomására kívánjuk hozni, hogy a kor-
nak megfelelően készült saját gyártmányu

BUTORAINKAT

raktáron tartjuk Babos-ház, (vashid mellett).

Továbbá ajánljuk jól berendezett asztalos üzletünket Óvár, Bástya-
utca 2. szám, minden e nembe vágó munkák pontos kivitelére u. m.
épület, portál boltberendezés, szállda, vendéglő, háló és ebédlő
szobák berendezésére előnyös feltételek és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megkeresésekre készséggel azonnal válaszolunk.

Kiváló tisztelettel

Wittmann és Rindt.

315. 7—00.

Ajánlom szabadalmazott
jég-hűtőimét,

melyek igen takarékos

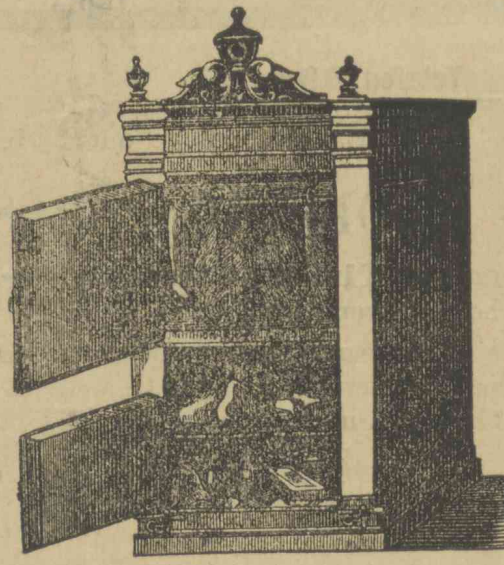
jég-medencézével
vannak felszerelve. — Hentes
üzletek, tej elárúsítók és pri-
vát-házaknak raktáron áll 10
frttól 200 frtig szolid kivi-
telben. 330. 6—10.

Kiváló tisztelettel

Seemann J.

lakatos, tizedes mérleg, jég-hűtő
és fűvő-készítő.

Kivántra árjegyzék ingyen küldetik.

Tagosított birtok kiadó,

mely áll 452 hold kat. hold szántó, 352 hold kaszáló, 208
h. legelő, 691 h. erdő, 24 h. kert és 2 h. szőlőből.

A birtok országút mellett fekszik, kitűnő lakóház
(uri lak) és gazdasági épületekkel bir. A bérlethez tartozik
még két jóforgalmu vízimalom és hidvám, azonkívül
több zsellérház. Megfelelő biztosíték mellett átadatik becses
értékben a gazdasági és élő leltár is.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál: **Ferenzy**
Dezső Kolozsavart, Jókai-u. 4. sz. 376. 3—3.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

AZ

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

ÉS AZ

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN

valódi minőségben csakis mint eddig, ezentúl is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. D.-féle gyógyszerárban

358. 5—12.

készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat, valamint az
összes bőrtisztítatlanságokat biztosan
eltávolít.

Egy tégely valódi Spitzer kenőcs . . . 35 kr.
Egy üveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . . 40 kr.
Egy darab valódi Salvator-szappan . . . 50 kr.
Egy doboz val. lyoni rizsapor 3 szinb. 50 kr. és 1 frt.
Egy tégely képszalma . . . 60 kr.

Figyelemztetés! Csak akkor valódi, ha fenti törvényi
beiktatott védjeggyel el vannak látva és kérésre a t. közönség csak
DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

**Uj! Márvány-, Gránit-, Syenit-,
Diorit- és Lábrádor
s i r k ő- r a k t á r.**

Tisztelettel van szerencsém a nagy-
érdemű közönség becses figyelmébe aján-
lani, hogy a

Kültorda-utca 10. szám alatt

(temető sarok, Biasini térszomszéd)

saját üzleti telepemem még egy nagy s i r k ő- r a k t á r-
nyitottam. Mivel hogy
árúimat a legnagyobb gyárosoktól első kézből, készpénzben vásárolom be,
azon helyzetben vagyok, hogy a tisztelt vevőimnek még jutányosabban
birom kiszolgálni, mintha azon árakat közvetlen én állítanám elő, mi-
ről a nagyérdemű közönség becses látogatásával teljes meggyőződést szer-
ezhet magának.

Továbbá a **Nagy-utca 1. sz.** (Benigni palota
átellenében).

már 10 év óta fennálló s i r k ő- r a k t á r-om továbbra is fentmarad.

Raktárainban tartok: Svédországi mély fekete gránit, szürke és
fekete Syenit, Diorit, Lábrádor, Sziléziai márványt és gránitot, Tirol
és Carrarai márványt, saját gyártmányu legjobb minőségű bácsatoroki
mészaköböl síremlékeket.

Készítek minden kőfaragó szakba vágó munkákat saját terményű
bácsatoroki kőemből és durva anyag szállítást is elvállalok.

Teljes tisztelettel

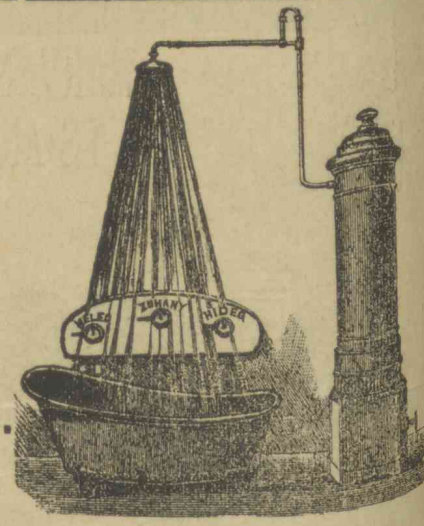
347. 5—20

Reimann Károly,

kőfaragó-mester.

Kolozsavári vízvezeték és csatornázási vállalat.

Bejegyzett cég. — Főtér 18. sz. — Telefon 324.

Erdélyben a legrégibb és legnagyobb, szakszerűleg berendezett műszaki üzlet, szakértő tanult munkásokkal.
Létesít, házi vízvezeték, fali kagylók, zuhanyok, fürdők, mosdók, öntöző és tűzcsapok, Closetek, Pissoárok, Vizgyű-
tők, vízlecsapolások, alagsóvezetés és csatornázásokat.

Felszerel, mindenféle kutszivattyukat, egyszerű, szívó és nyomó szerkezetekkel, tápszivattyú és építkezési szivattyukat.
Javit és átalakít, tűzoltói fecskendőket, mindennemű szivattyukat, fürdőtelepeket és vízvezeteki berendezéseket.

Raktáron tart és legelősebb gyári áron szállít: Csöveket, Kőagyagból, Cementből, öntött vasból, vont vasból, onból,
ólomból és rézből. Fém, réz és vascsapokat és felszerelési tárgyakat, gőzgépekhez, gázhoz és vízvezetékhez. Ruggyanta áruk
tömlők, tömörítések és ábszestekből dus választék.

Tervezetek és költségvetések egy helyben mint a vidék részére díjtalanul készítettnek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

309. 9—20.

Kolozsavári vízvezeték- és csatornázási vállalat

Kolozsavart, főtér 18. sz. telefon 324.

THE PREMIER CYCLE CO LTD.

(Hillman, Herbert & Cooper.)

— Gyártalepek —

COVENTRY

EGER

DOOS

Angolország.

Csehország.

Németország.

60,000 kerékpár készült
évente!

Legerősebb kerékpár Helical-
csőből!

Egyedüli raktár:

Taufer Ferencz Utóda

301.

Kolozsavart.

3—22.

A legjobb szer bolha,
konyhaférgek.

"Zacherlin"

mely, házi állatok, ember
stb. ellen.

Csodálatraméltó hatással bir. Öl, mint semmi más hasonló szer mindenféle rovar,
s ép azért az egész világon mint páratlan, d csértetik s kerestetik. — Ismertető jelei: 1. A lepecsételt p a l a c z k.
2. „Zacherl” név.

Kolozsavart a következő fűszer- és vegyeskereskedő uraknál kaphatók:

Adler Sámuel
Barcsay Maúó
Bojáki Sándor
Boskovics József
Bréver János
Burger Frigyes

Csorba György
Flóra Gyula
Gergely Ferencz
Haraszthy Jenő
Havas Ármin
Hirschfeld Sándor

Jeney Lejos
Kónya Sándor
Kovács P. fia
Marusán Bogdán
Moldován József
Papp Ernő

Papp Kristóf
ifj. Pere István
Popp Antal
Rosenthal Samu
Segesváry és társa
Wolff J. győgsz.

Szele Márton
Temesvári Károly
Weress László
Wertheimer Vilmos
Zeilinszky Antal

B-Hunyadon:
Beke J.
Schweiger Ferd.
Supka László
Tóth István
Rákost: Schilling S.

Szamosújvárt:
Flórián Jakab
Zabulák János
Marosújvárt:
Mendel Leidor
Virág Tamás.

továbbá minden nagyobb kereskedésben vannak raktáron, ott, a hol a „ZACHERLIN” plakátok kifüggesztve vannak. 212. 4—12.